

ФОНДАЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРАВОСЪДИЕТО

ГОДИШЕН ОТЧЕТ

2025

ПРИОРИТЕТИ, ДЕЙНОСТИ, РЕЗУЛТАТИ

ЯНУАРИ -
ДЕКЕМВРИ 2025

ФОНДАЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ПРАВОСЪДИЕТО

Годишен отчет за 2025 г.

КОНТАКТИ:

Електронна страница:

www.justicedevelopment.org

Електронна поща:

office@justicedevelopment.org
fondatsia.causa@gmail.com

Телефони:

+359 889364348 (ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА)

Профили в социални и професионални мрежи:

<https://www.facebook.com/#!/profile.php?id=100002601045866>

<http://www.linkedin.com/pub/justice-development-foundation/42/926/578>

Лице за контакт: Петя Попова

Мисията на Фондацията е да съдейства за постигане на справедливост и взаимно зачитане на правата в обществото, като насърчава развитието на правосъдието.

Фондацията за развитие на правосъдието (ФРП) е аналитичен център за правни и значими за правото хуманитарни изследвания, който развива практическо и теоретично знание в подкрепа на общественозначими политики в сферите на правосъдието и правното образование.

ФРП е учредена на 11 май 2011 г. от група правни теоретици, вещи лица и магистрати с богат изследователски, обучителен и правораздавателен опит.

ФРП извършва дейността си в полза на функциониращо гражданско общество, като изхожда от убеждението, че върховенството на закона и гарантирането на правата на човека могат да бъдат постигнати само с постоянно повишаване на правната култура и гражданска активност на обществото и изследване на причините, водещи до значими конфликти в него.

Нашите основни **дейности**:

1. Генериране на знание:

- привличане на изявени специалисти;
- предоставяне на експертно съдействие и развиване на професионално сътрудничество със сродни организации и държавни институции;

2. Развиване на знание:

- разработване и издаване на мулти дисциплинарни изследвания в областта на правото, криминологията, правната социология и психология и други области;
- разработване на изследователски и аналитични методологии;
- аналитично наблюдение на съдебната практика и законодателството;

3. Съвързване на знание с промяна:

- разработване на иновативни обучителни модули за повишаване на професионалната квалификация и

задълбочаване на специализацията на професиите, ангажирани с правосъдието;

- разработване на методологии, стратегии, концепции и политики за развитие на законодателството, правораздаването и други относими сфери, подкрепа за разработване на законопроекти

- провеждане на конференции, кръгли маси, обучения и др.;

Към ФРП работят **екипи** от национални и чуждестранни експерти от Обединеното Кралство, Испания, Франция, Чешката Република, Германия, Италия, Румъния и Хърватска. На всички ФРП предоставя равни възможности за професионално развитие, като се ръководи от принципите на доброволност и свобода на професионалния избор, единни професионални стандарти, диалогичност, екипност и колегиалност, както и взаимно зачитане на правилата за професионална етика и избягване на конфликт на интереси.

Фондацията се ръководи от тричленен Управителен съвет под надзора на десетчленно [Настоятелство](#) и въз основа на [Учредителен акт](#), [Етичен кодекс](#) и стандарти за финансово, организационно и проектно управление, приети с решения на УС.

Нашите цели:

1. развитие на законодателство, адекватно на социалните потребности и успешно интегрирало международните правни стандарти в националната правна система;
2. повишаване на квалификацията, мотивацията и интегритета на професионални общности, свързани с правосъдието;
3. предотвратяване и преодоляване на негативни социалнозначими конфликти чрез равнопоставяне на различните социални групи;
4. просветено доверие на обществото в институциите на правосъдието;
5. висока правна информираност и култура в обществото

През 2025 г. основни приоритети на ФРП бяха:

1. Развиване на знание в следните области:
 - права на човека – детско правосъдие;
 - професионален интегритет.
2. Свързване на знание с промяна чрез обучения, консултации и разработване на законопроекти в следните области:
 - детско правосъдие;
 - трафик на хора, домашно насилие, професионален интегритет;
 - корупция, тероризъм;
 - изпиране на пари и финансиране на тероризъм.
3. Развитие на партньорства;
4. Финансово укрепване

1. РАЗВИВАНЕ НА ЕКСПЕРТИЗА

1.1. Права на човека

1.1.1. Здравни права, биоетични и биоправни въпроси

Продължава изпълнението на дългосрочния проект на ФРП **„Модерни правни решения: право и етика в националните биополитики“**, изпълняван от 2013 г. съвместно с Професионалния правен сайт „Предизвикай правото“ без външна финансова подкрепа. Той включва провеждане на годишни национални научни конференции по биоетични и биоетични въпроси, до участие в които се допускат научни доклади, получили одобрението на редакционна колегия.

На 01-02.12.2025 г. в Ректората на СУ „Св. Климент Охридски“ се проведе поредната Тринадесета Национална конференция по биоетика и биоправо „Земя, ресурси и уязвимост“, с подрепата и на секция „Етически изследвания“ към Института по философия и социология при Българската академия на науките и магистърската програма „Интегративна биоетика“ във Философския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Бяха изнесени 20 доклада.

1.1.2. Детско правосъдие

ФРП е носител на задълбочена експертиза в областта на детското правосъдие. През 2025 г. експерти на организацията разработиха:

- обучителна програма и материали на тема **„Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете. Особенности при престъпления в условия на домашно насилие. Техники за професионален интегритет“**, която свързва компетентности от областите правосъдие за деца, домашно насилие и професионален интегритет и е насочена към мултидисциплинарна аудитория (вж по-долу).

- научна статия на тема **‘Structure of Procedural Response To Vulnerabilities In Children Who Are Accused Or Detained Offenders, Victims, Or Witnesses Of Crime In A Criminal Procedure’** по проекта „Прилагане на Принципите за ефективно провеждане на разпити (Принципите Мендес) в досъдебното производство по наказателни дела в България“ № BG-RRP-2.004-0008-C01, финансиран от European Union - Next GenerationEU чрез Плана за възстановяване и устойчивост на България и изпълняван от СУ „Св. Климент Охридски“. Статията е предложена за международно публикуване.

- проект на **Концепция за единен образователен стандарт за служителите в системата на правосъдието за деца**, предоставена на Националния институт на правосъдието.

1.1.3. Трафик на хора и права на жертвите

Експерт на ФРП разработи научни статии в областта на профила на извършителя и на жертвата на трафика на хора: **„Криминалогичен профил на извършителя на трафик на хора“** (приета за публикуване в сборник от Национална конференция „110 години от рождението на академик Стефан Павлов“ на ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“) и **„Тенденциите в трафика на хора в профила на жертвата“** (приета за публикуване в Годишника на АМВР за 2026 г.).

1.1.4. Корупция

Експерт на ФРП оглави експертен екип към Съвета по криминалогични изследвания, разработващ криминалогично изследване на тема „Корупционни престъпления: тенденции, отговор и превенция“.

2. СВЪРЗВАНЕ НА ЗНАНИЕ С ПРОМЯНА

2.1. Обучения

През отчетния период бе затвърдена практиката обученията да се разработват по специални иновативни методики, съобразени с професионалните потребности и профил на обучаваните целеви групи.

Методиките включват провеждане на **предварително анкетно проучване** сред целевата група на нейната професионална подготвеност, интереси и потребности, предпочитания към обучителни и дискуссионни формати, съдържание и видове обучителни материали и др. Обучителните модули се разработват като базови модели на основата на резултатите. Впоследствие, след като отделните обучителни групи се формират, конкретното обучение се разработва максимално съответно на очакванията на конкретните обучавани по тяхна **заявка** или по заявка на органа/организацията, които са ги излъчили. Реакциите на обучаваните групи се анализират на основата на **анкети за обратна връзка** в края на всяко обучение и се използват при провеждане на следващите обучения.

През отчетния период всички проведени от екипи и представители на ФРП обучения са получили изключително високи оценки от обучаваните лица.

През отчетния период бяха проведени следните обучения от или с участието на експерти на ФРП:

- Семинарен цикъл от 5 обучения на тема **„Изпирание на пари. Финансиране на тероризъм. Паралелни финансови разследвания“** за прокурори и следователи, организирани от Прокуратурата на Република България и проведени на 5-7.03, 8-10.05, 28-30.05, 3-5.06 и 23-25.06 в УБ „Цигов чарк“, УБ „Трендафила“ и УБ „Бяла“. Програмата бе разработена в съответствие със специфичните изисквания на ФАТФ и Мънивал във връзка с излизането на България от „сивия списък“ на ФАТФ. По тази програма бяха обучени над 120 магистрати от цялата страна. Цикълът завърши с мащабен аналитичен доклад, предоставен на ПРБ и ФАТФ, с който бяха приети за изпълнени редица от задължителните препоръки, дадени на България.
- Семинар **„Наказателноправни аспекти на домашното насилие“**, организиран от Националния институт на правосъдието по покана на ОП-Ловеч и проведен на 27.06.2025 г. в Ловеч с участието на над 30 магистрати;

- Семинар **„Наказателноправни аспекти на изпирането на пари“**, организиран от Центъра за обучение на адвокати на 11.11.2025 г. за адвокати;
- Семинар **„Същински сексуални престъпления“**, организиран от Центъра за обучение на адвокати на 09.12.2025 г. за адвокати;
- Цикъл от 2 3-дневни обучения по проект **„Темида вижда детето“** на Асоциацията на прокурорите в България, по който ФРП бе партньор до предсрочното прекратяване на проекта през юни 2025 г. Обученията на тема **„Добри практики за ефективно екипно функциониране по координационния механизъм по случаи с деца-пострадали и извършители на престъпления“** включиха общо 50 участници и бяха проведени на 26-28.03 и 09-11.04.2025 г. във Велинград. Обученията представляваха първо ниво от тристепенен обучителен цикъл.
- Цикъл от 6 тридневни обучения по проект **„Темида вижда детето-2“** на ФРП през есента на 2025 г. Те представляваха второ и трето ниво от тристепенния обучителен цикъл, започнал по проекта **„Темида вижда детето“**. Две от обученията бяха на тема **„Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете“** и се проведеха във Велинград на 22-24.10 и 05-07.11.2025 г. за общо 50 участници от две групи. Останалите четири обучения на тема **„Добри практики за провеждане на наказателни производства с участие на дете. Особености при престъпления в условия на домашно насилие. Техники за професионален интегритет“** бяха проведени за общо 104 участници от 4 групи на 27-29.10.2025 г., 29-31.10 и 24-26.11 в Луковит и на 19-21.11 във Велинград.
- Лекция на тема **„Проблеми на транспонирането на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него“**, изнесен на обучителен семинар за защитата на жертвите на трафика на хора, организиран от Фондация **„Дигнита“** на 25-26.09.2025 г. в Плевен;
- Семинар **„Изпълнение на наказанията. Реабилитация. Групиране на наказания“**, организиран от НИП по покана на ОП-Враца и проведен на 26.09.2025 г. във Враца, с участие на близо 30 прокурори и следователи;

Провежданите от експерти на ФРП обучения се радват на изключителна популярност и висока посещаемост. Всички се провеждат по покана на преките бенефициери (обучаеми). Обратните връзки показват висока удовлетвореност от получените знания и умения и използваните иновативни обучителни методологии, които са отличителен белег на експертизата на ФРП.

В допълнение ФРП взе участие в следните **конференции и кръгли маси**:

- Конференция **„Дигитално обучение за работа с осъдени непълнолетни ARISA Child: нови възможности за професионално развитие“**, организирана от Центъра за изследване на демокрацията и проведена в София на 14.03.2025 г. Експерт на ФРП изнесе доклад на тема **„Значение на обучението за работата с непълнолетни в правосъдната система“**
- Семинар на тема **„Произход: проблеми и предизвикателства в национален и международен аспект“**, организирана от ЮФ на СУ „Св. Климент Охридски“ на 29.04.2025 г. Експерт на ФРП изнесе пленарен доклад на тема

„Наказателноправни аспекти на експлоатацията чрез сурогатно майчинство“.

- Международна конференция по проблемите на трафика на хора, организирана от Академия на МВР на 08-09.10.2025 г. в София. Експерт на ФРП изнесе пленарен доклад на тема **‘Human Trafficking and Relevant Changes in the Victimisation of Victims’**.
- Международен уебинар, посветен на проблемите на транспонирането на Директива 2011/36/ЕС в областта на целта за експлоатация чрез сурогатно майчинство **‘Human Trafficking & Exploitation of Surrogacy Bevestiging’** и организиран на 16.10.2025 г. от La Strada International, в който лекторско участие взе експерт на ФРП по покана на Асоциация Анимус.

2.2. Консултации и законотворческа дейност

През 2025 г. МП покани експерт на ФРП да се включи в законодателната дейност на работни групи по транспониране на директиви на ЕС за трафик на хора и домашно насилие и за борба с имотните измами.

3. РАЗВИВАНЕ НА ПАРТНЬОРСТВА

През 2025 г. ФРП задълбочи създадените вече партньорства.

1. *Професионален правен сайт „Предизвикай правото“*. С този партньор ФРП изпълнява проекта **„Модерни правни решения – право и етика в националните биополитики“** от 2013 г.

2. *Министерство на правосъдието*. ФРП партнира на МП, с което има споразумение за партньорство от 2011 г., независимо от промените в правителството. По покана на МП експерти на ФРП се включиха в работата на работните групи по транспониране на директивите в областта на трафика на хора и домашното насилие и борбата с имотните измами. В допълнение кръглата маса **„Наказателното правосъдие в досег с детето в България: постижения и предизвикателства“**, организирана от ФРП и НБПП в Съдебната палата в София на 16.07.2025 г., бе проведена под патронажа на Министъра на правосъдието и с участието на ресорния заместник министър. Експерти на ФРП участват в работни групи към МП и в екипи на Съвета за криминологични изследвания към МП.

3. *Националният институт на правосъдието*. НИП се включи като партньор и оказва изключително важно организационно съдействие за провеждането на есенния цикъл от 6 обучения по проекта на ФРП **„Темида вижда детето-2“**, като пое изцяло комуникацията по командироването на участниците прокурори и следователи и съдейства за набирането на участници за отворени допълнителни места за магистрати. НИП и ФРП се договориха участниците в обученията да бъдат сертифицирани от НИП.

Директорът на НИП бе сред официалните гости на кръглата маса **„Наказателното правосъдие в досег с детето в България: постижения и предизвикателства“**, проведена в Съдебната палата в София на 16.07.2025 г.

По инициатива на НИП експерти на ФРП разработиха проект за Концепция за единен образователен стандарт за магистрати в областта на правосъдието за дете, който бе представен на кръгла маса, организирана от НИП на 05.12.2025 г. и по който предстои да работи Работна група към НИП за разработване на образователен стандарт на НИП.

4. *Центъра за изследване на демокрацията.* Партньорството през 2025 г. се изразяваше главно във взаимно участие в събития и насрещна подкрепа в изпълнението на проекти, подчинено на общност на каузите и професионалната етика. ЦИД подкрепи проекта на ФРП „Темида вижда детето-2“ и участва с лекторски доклади в кръглата маса „Наказателното правосъдие в досег с детето в България: постижения и предизвикателства“. ФРП изпрати представител на конференцията на ЦИД "Дигитално обучение за работа с осъдени непълнолетни ARISA Child: нови възможности за професионално развитие“, проведена в София на 14.03.2025 г., като изнесе доклад на тема „Значение на обучението за работата с непълнолетни в правосъдната система“.

5. *Съюз на съдиите в България.* Регионални секции и отделни членове на ССБ традиционно подпомагат изследователските и обучителните дейности на ФРП и участват в публичните събития, организирани от нея.

6. *Националното бюро за правна помощ.* Бюрото подкрепи проекта „Темида вижда детето-2“ и се включи като съорганизатор на кръглата маса „Наказателното правосъдие в досег с детето в България: постижения и предизвикателства“. Предстои ФРП да проведе обучения за служебни защитници през 2026 г.

С редица други организации са установени отношения на взаимно участие в провеждани кръгли маси и семинари. По-конкретно следните институции и организации се включиха като партньори по проекта на ФРП „Темида вижда детето-2“ – Върховният касационен съд, Държавната агенция за закрила на детето, Националната комисия за борба с трафика на хора, Съюзът на юристите в България, Националната мрежа за детето, Фондация ПУЛС, Български адвокати за правата на човека, Центърът за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“.

През 2025 г. бяха замразени партньорските отношения със следните два традиционни за ФРП партньора:

1. *Асоциация на прокурорите в България.* В рамките на стратегическото партньорство ФРП предоставяше експертиза и съдействие за изпълнение на проекта „Темида вижда детето“, в който ФРП бе партньор, главно чрез провеждане на предвидените обучения, разработване на електронен самообучител, управление на обученията на стажанти и др.

След промяна в ръководството на АПБ в края на април 2025 г. новият УС едностранно спря изпълнението на проекта. Въпреки заявеното от АПБ на среща на ръководствата на двете организации на 02.05.2025 г. желание за продължаване на сътрудничеството и на проекта, АПБ прекъсна комуникацията с екипа на проекта и с ФРП след тази дата. Проектът бе едностранно прекратен в началото на юни 2025 г. от финансиращата организация поради виновно неизпълнение от страна на бенефициера АПБ.

2. *Прокуратура на Република България.* По покана на ПРБ експерт на ФРП разработи и проведе в екип с прокурор от АП-В.Търново специализирана програма „Изпиране на пари. Финансиране на тероризъм. Паралелни финансови разследвания“. След това партньорството с институцията прекъсна.

4. ФИНАНСОВО УКРЕПВАНЕ

През юли 2025 г. беше успешно разработено проектното предложение „Темида вижда детето-2“, прието за финансиране от Фондация „Лъчезар

Цоцорков“, с водеща организация Фондация за развитие на правосъдието и общо 10 партньори - Националният институт на правосъдието, Върховният касационен съд, Държавната агенция за закрила на детето, Националното бюро за правна помощ, Националната комисия за борба с трафика на хора, Съюза на юристите в България, Националната мрежа за детето, Центъра за изследване на демокрацията, Фондация ПУЛС, Български адвокати за правата на човека, Центъра за обучение на адвокати „Кръстю Цончев“.

Капиталът на организацията се поддържа и от инцидентно набиране на членски внос от членове на УС и Настоятелството.